Nieuwsbrief ‘Altijd Jarig’

Uitgave van de archiefwerkgemeenschap ‘Altijd Jarig’
van KSA Noordzeegouw.
Eindredactie: Thomas Verniest

Nummer 14, maart 2019
Verschijnt minstens eenmaal per jaar.

Via deze nieuwsbrief delen we graag de realisaties van het voorbije jaar.

Je vindt de vorige Nieuwsbrieven en ook deze, in kleur nog wel, op https://www.ksa.be/themas/altijd-jarig

1. Aanwinst studentenvlag Zarren

Na het lezen van onze publicatie *Hijs de vlag!* besloot oud-KSA’er Luc Despierre uit Diksmuide in maart 2018 een bijzonder gaaf bewaarde vlag te schenken aan het archief van KSA Noordzeegouw. De vlag meet 140 op 140 cm en bevat enkel de Vlaamse kleuren zwart en geel. Zij werd al die tijd bij zijn opa in Esen bewaard. Ongetwijfeld is het de vlag van de Sint-Lutgardisbond van Zarren. Louis Vos vond in zijn onderzoek sporen terug van activiteit tussen 1922 (toen een ‘jonge bond’ genoemd) en 1933 - 1934. Het jaartal 1933 op de vlag situeert zich in de conflictperiode tussen KSA en AKVS. De studentengilde Sint-Lutgardis Zarren wordt in 1931 in *Hernieuwen* vermeld. Het Jong Volksche Front, dat veel AKVS-groepen aantrok, is in 1934 gesticht. Deze bond werd er meteen ook lid van. Deze gilde groepeerde gezien de afbeelding op de vlag studenten uit de omliggende dorpen. Op de vlag staan van links naar rechts volgende torens: 2° Sint-Hadrianuskerk van Handzame, 3° Sint-Petrus-kerk van Esen, 4° Sint-Dionysiuskerk van Zarren, 5° Sint-Bartholomeus van Kortemark ? (met dan wel enkele foutjes), 6° Sint-Martinuskerk van Werken. Enkel de eerste en de laatste kunnen we niet thuiswijzen. Op de achtergrond valt de IJzertoren van Diksmuide op. Er vliegen twee meeuwen of blauwvoeten rond. In het boekje *KSA Torenwacht 50 Jaar Diksmuide Historiek (1986),* schrijven Henk Laridon, Patrick Vercruysse en Rik Deschepper “*Het gewest IJzerwacht bevatte volgende bonden: Diksmuide, Houthulst, Klerken, Zarren, Merkem, Werken, Esen, Vladslo, Beerst, Keiem, Pervijze (…) Er was ook een mooie gewestvlag met de verschillende kerken erop. Deze vlag was vaak het voorwerp van vetes tussen de bond van Klerken en die van Zarren*.” KSA Zarren heeft bestaan tussen minstens 1941 en 1972.

2. Ons logo

Onze werkgroep had reeds menig jaar een logo waar ieder heraldicus zijn tanden op stuk zou bijten. De grote symboliek is er echter niet in te vinden, want het aanvankelijke logo is eerder toevallig tot stand gekomen. Het was een afbeelding uit één of andere KSA-uitgave met daarop een typische collage van een zwaard, een hoorn en een schild met de gekende Griekse letters XP. Het betere knip- en plakwerk met de woorden "Werkgroep Altijd Jarig" en "KSA Noordzeegouw" in gotische letters maakte het logo de onze.

Tijdens het twintigste werkjaar van onze werkgroep rees het idee om ons logo in een nieuw KSA-kleedje te steken. We hadden behoefte aan een meer eigentijds, maar toch symbolisch logo. Lid van de werkgroep Dieter Durnez kroop achter z'n PC en na wat creatieve capriolen werd het nieuwe logo geboren. Gouwleider Laurens Deloof finetunede het geheel .
We zien een gestileerde archiefdoos die vanzelfsprekend onze basisopdracht omhelst: het archiveren, ontsluiten en verwerken van allerhande materiaal van het heden en het verleden van KSA Noordzeegouw. Ook ons werkterrein van de West-Vlaamse gouw is terug te vinden in het logo. Zo zien we met wat verbeelding de tok, sinds 1970 hét symbool van KSA Noordzeegouw, opduiken. De gekozen kleuren - hoe kan het ook anders - blauw en oranje en het opschrift maken het geheel af. Welkom nieuw logo! Ga en vermenigvuldig u!

Oud logo

De banner met ons nieuw logo zal voortaan te zien zijn op activiteiten van onze werkgroep.

3. Nieuwe archiefgroepen

Met 100 jaar KSA in zicht startten dit jaar liefst drie bonden een archiefwerkgroep op.
KSA Torhout hield op zaterdag 6 oktober 2018 een kaartavond ten voordele van de aankoop van materiaal daarvoor: rekken, dozen, omslagen, een scanner, enz.
KSA Tielt begon begin 2018 met een archiefgroep. "Ons doel is zoveel mogelijk materiaal verzamelen, inventariseren en digitaliseren. We zijn met een tiental mensen die onze schouders hieronder zullen zetten en onze 'droom' is bij het 100-jarig bestaan te kunnen uitpakken met een (mini) tentoonstelling" meldt Michiel De Jaeger ons. "In ieder geval willen we zoveel mogelijk gerief verzamelen en daartoe hebben we heel wat oproepen gedaan bij oud-leiding, de heemkundige kring, het college en bij Noordzeegouw. We plannen voor het komende jaar maandelijks één bijeenkomst. We kochten reeds foto- en diascanners aan. We zien het dus zitten".
KSA Roeselare vond voor hun jubileumexpositie mooi materiaal bij particulieren, maar heeft niet echt een eigen geordend rijk archief. "Daar zal verandering in komen", vertelde bondsleider Brecht ons tijdens de tentoonstelling 100 Jaar KSA Wytewa in september 2018. "We hebben al enkele oud-leiders die aan de slag willen gaan tegen dat we 100 jaar vieren."

4. De fanfare van honger en dorst

Vroeger hadden heel wat KSA-groepen een fanfare of trommelkorps of zelfs een heus orkest. Marcheren maakte immers volop deel uit van het KSA-leven van Klaroeners en Hernieuwers. Voor een historisch artikel zijn we op zoek naar KSA-groepen die vroeger een fanfare hadden of nog steeds hebben. Ken je nog mensen die er ooit deel van uit maakten, heb je nog beeldmateriaal liggen, kun je er zelf één en ander over vertellen, … Laat je dan iets weten?

F01703, banjo-orkest Menen

5. Mierennest

Tijdens de voorbije zomer vond in het KADOC te Leuven een tentoonstelling plaats over en met beelden van de fotograaf Gilbert D'Haen uit Antwerpen. In *de Standaard* van 16 augustus verscheen in de reeks 'Verdwenen Vlaanderen' bijhorende foto.

Omdat geen van ons allen herkende waar die foto genomen zou kunnen zijn, gingen we ten rade bij Ward Poppe. Hij schrijft: *De foto in kwestie is genomen op een jongknapen tiptopkamp (gidsenkamp) te Westouter. Een traditionele uitstap was net over de grens naar Frankrijk richting Bailleul (Belle) naar de "zandputten". Die bestaan helaas niet meer. "We gaan vandaag naar Frankrijk" was voor de jongknapen een bijna onbegrijpelijke uitdaging en vooral gezien we ook allerlei klimtouwen moesten meenemen (te zien op de foto) . We hielden er een soort aanvalsspel waarbij de leiding boven zat en de jongknapen probeerden de berg op te klimmen. De jongknapen waren steeds met meer en de leiding verloor vanzelf.*

D' Haen was één van de huisfotografen van Het Vendel en hij was present op het tiptopkamp en ook op de nationale zeedag te Blankenberge. Verschillende beelden zijn terug te vinden in onze eigen KSA-tijdschriften en boeken.

Mierennest (1967). De KSA op kamp in Westouter.

Naast KSA was D'Haen fotograaf in tal van bewegingen en kwam zo makkelijk aan 250.000 foto's. Hij werkte in zwart/wit en ontwikkelde zijn foto's feilloos en met zeer kundige (kunstige) hand zelf af.

Noël Bossuyt vulde verder aan: Naast G. D'Haen (Antwerpen) werkten ook de fotografen Lommez (Roeselare) en Defooz (Alken) voor KSA-tijdschriften.

6. Drie nieuwe groepsvlaggen

Sinds het feestjaar '90 jaar KSA' bestaan er drie nieuwe bondsvlaggen. We stellen Gilles Vermaut van KSA Wytewa Roeselare, Michiel De Jaeger van KSA Tielt Watewy en Bastiaan De Meulenaere en Loes Verhaeghe van KSA Stormklokke Ieper enkele vragen daarover.

Waarom een geborduurde vlag? Jullie kregen in 2015 toch een gratis gedrukte vlag met jullie naam erop?

KSA Wytewa Roeselare: "Enkele jaren geleden raakte onze oude vlag verloren tijdens de kampopkuis. Tot vorig jaar was er niet echt een drang om een nieuwe te laten maken, maar op evenementen met andere KSA'-groepen zoals de Gouwdag+ en Joepie voelden we dat we wat uit de boot vielen. Onze jubileumviering gaf de doorslag. We konden toch niet pronken als 'oudste KSA-groep' zonder eigen vlag, terwijl jongere KSA's die wel hebben? OK, we hadden wel een nylon KSA-vlag, maar wilden volop gaan voor opnieuw een gepersonaliseerde bondsvlag. Zo'n eigen bondsvlag geeft toch wat meer een persoonlijk gevoel en eigenheid. Het werd een vlag van 4 m². Ze kreeg samen met de ontwerptekeningen een ereplaats in de tentoonstelling."

KSA Tielt Watewy: "Ook bij ons gaf het feest van 90 jaar KSA in Tielt de doorslag. Het leek ons mooi een nieuwe vlag te kunnen laten zegenen in de eucharistieviering tijdens ons jubileumweekend. Dat is dan ook gebeurd. Gouwproost Bart heeft ze gezegend en daarna trokken we met de harmonie voorop en al onze leden fier doorheen de centrumstraten van Tielt, uiteraard met de nieuwe vlag op kop. Een prachtig moment."

KSA Stormklokke Ieper: "Twee jaar geleden begon het 'comité 90 jaar' het bondsjubileum voor te bereiden. Het werd een reuze startdag voor jong en oud, met archieftentoonstelling en 's avonds een eetevenement. We wilden echter iets meer, een onthulling van iets nieuws. Onze 'oude' vlag dateert van 2000, naar ontwerp van Jan Moerman, en was wat afgeleefd en aan vernieuwing toe. Het jubileum was de perfecte gelegenheid voor een nieuwe. Een totaal nieuw ontwerp zou spectaculairder zijn. Zo konden we onze startdag koppelen aan de onthulling van die nieuwe vlag. We wilden absoluut een stoffen vlag. Door de vlag bij een bedrijf te laten weven konden we die veel gedetailleerder maken en met wat meer zekerheid (naar kwaliteit ?).".

Wat vertelt jullie vlag en wie ontwierp die?

Tielt: "Het ontwerp is gebaseerd op een oude vlag uit de jaren '60 waarvan we enkel een schets en enkele foto's terugvonden. De vlag zelf is helaas ergens verloren gegaan. Wie de oorspronkelijke vlag getekend heeft weten we niet, maar ze oogt wel modern. Op de vlag zien we links de hallentoren van Tielt. Als je goed kijkt, zie je doorheen de toren de blauwvoet vliegen. Als extra voegden we er rechts in vier cirkels de link naar 90 jaar

(1928), de tok, het wapenschild van Tielt en het logo van KSA aan toe. Ook de kleuren wijken af van de originele vlag. De geeltinten vonden we niet zo mooi. We kozen voor oranje en blauwtinten. Op de originele vlag stond 'KSA WATEWY', verwijzend naar het domein Watewy in Tielt dat nog steeds eigendom is van het bisdom Brugge."

Zo'n eigen bondsvlag geeft toch wat meer een persoonlijk gevoel en eigenheid.

Roeselare: "Ook onze nieuwe bondsvlag is geïnspireerd op de vorige. Die werd in het najaar 1984 getekend door Luk Ostyn, toen knapenleider. Een KSA-tok verbindt onze naam met die van onze stad. Centraal zien we ook christelijke elementen: het chiroteken (XP) en het Roeselaarse kruis, ons stadssymbool, zijn in elkaar verwerkt, met op de achtergrond een oranje rijzende zon. Onderaan staan golven zoals op de vlag van Noordzeegouw. Tenslotte zie je ook enkele typisch Vlaamse en Roeselaarse elementen. Zo valt de blauwe blauwvoet sterk op (denk aan Rodenbach), die wat diepte geeft."

Ieper: "Dylan Vandevoorde, één van onze leiders en lid van het '90-jaar comité', ontwierp de vlag. Dat kwam er natuurlijk in regelmatig overleg met het comité over kleuren en elementen. De storm uit onze naam is uitgebeeld door de grijze wolken en de bliksem. De klok draagt het wapenschild van onze stad. Op de achtergrond staan het belfort van Ieper met op de top de vuurspuwende draak. De kleuren oranje en blauw spreken voor zich".

En nu? Waarvoor zal de vlag gebruikt worden? Zijn er rituelen aan verbonden?

Roeselare: "Onze nieuwe vlag werd gewijd tijdens een echte KSA-viering op zondag 16 september 2018 in de St.-Michielskerk in Roeselare door deken Renaat Desmedt, zelf ook een oud-KSA'er. Verder zal de vlag voornamelijk worden gebruikt op kamp en voor speciale activiteiten waar we onszelf in de kijker willen zetten, zoals op onze Vlaamse kermis en tijdens festiviteiten."

Tielt: "Ook onze vlag werd dus gewijd. Zij zal ook niet zomaar overal meegenomen en uitgehangen worden. Ze wordt een beetje 'statussymbool' voor belangrijke gebeurtenissen: een startviering, een kampfoto met de groep, een Lourdeskamp. Ze zal dus geen week hangen te wapperen aan een sjorbalk in de Ardennen. De vlag wordt overigens zorgvuldig bewaard in een koffer en wordt niet in de lokalen bewaard. We willen ervoor zorgen dat deze vlag enkele decennia mee kan gaan".

Wie geboeid is door vlaggensymboliek in KSA, verwijzen we graag door naar onze publicatie "Hijs de vlag! Vlaggen en hun rituelen in KSA en VKSJ West-Vlaanderen" waarin een zestigtal vlaggen besproken wordt.

7. Gouwproost Laridon, zoals ik die heb gekend

Ik heb gouwproost Laridon gekend vanop half-verre afstand als Hernieuwer, Jongknapenleider en bondsleider in K.S.A. Gravenwinkel Torhout. Van dichterbij dan als gouwhoofdman van de Jongknapen en lid van de gouwraad in de jaren 1963 – 1967. Nadien, als oud-KSA'er in enkele sporadische ontmoetingen en gesprekken.

Ik herinner me nog het allereerste contact. Dat was in mei 1962, denk ik. De "Hernieuwermale" in het vakantiecentrum "Zon en Zee" in Westende.

D08528, E. Laridon (toen bondsproost van Meeuwennest Oostende) met gouwproost Jan Cocle en gouwleider Lucien Van Acker op het zeefestival in Oostende, 1960

Jan Cocle was de gouwproost. Eugeen Laridon was toen bondsproost van K.S.A. Meeuwennest Oostende. Gouwproost Cocle hield er in een volle 'conferentiezaal' een avonduiteenzetting. Het precieze onderwerp is me ontgaan, maar de 'omkadering' is me bijgebleven. Jan Cocle kondigt aan dat zijn betoog niet zo veel tijd in beslag zal nemen, verwijzend naar een 'historische' toespraak van vier uren die Fidel Castro toen net had gehouden voor ik weet niet welke internationale instelling. Het is een bijzonder lange en geladen avond geworden. Jan Cocle vergeet zijn belofte. Er volgen tussenkomsten van enkele hernieuwers en proosten, waarbij vooral de bondsproost van K.S.A. Meeuwennest opvalt. Harde gesprekken, vinnige replieken, spanningen… De bondsproost van Meeuwennest laat zich kennen. Enkele maanden later hoor ik eind augustus op de IJzerbedevaart dat KSA-Noordzeegouw een nieuwe gouwproost heeft. Eerwaarde Heer Eugeen Laridon, leraar aan het Sint-Pieterscollege van Oostende en bondsproost van K.S.A. Meeuwennest!

D08441, Gouwproost Laridon tijdens een viering in Lourdes 1992

Begin van de zestigerjaren volg ik een onderwijzersopleiding in de Torhoutse Normaalschool. Daar heb ik mijn tweede contact met de gouwproost. Hij komt de eerste 'Pelgrimage van de Vlaamse studenten' voorstellen. Een tweedaagse voettocht van Brugge naar Dadizele. Op het speelplein 'De Warande' in Torhout wordt er in een tentenkamp overnacht. K.S.A. Torhout is de gastheer. Een hele eer! Aan mij wordt de concrete vraag gericht: "Kan jij voor chocomelk zorgen op de morgen van de tweede stapdag?" Ik heb net het DOL-kamp voor koks gevolgd en mijn koksbrevet bekomen na een bijkomende stage. Maar blijkbaar ziet de gouwproost daar geen grote hinder in voor deze 'chocomelk-onderneming'. Die morgen van de tweede stapdag beginnen we voor dag en dauw aan de chocomelk. Op 12 gasbranders. En nog voor zessen komt hij ons opzoeken. Om ons een riem onder het hart te steken? Of durft hij toch te twijfelen aan onze kokscapaciteiten? Beiden wellicht.

Die chocomelk moet wel indruk op hem gemaakt hebben. Begin 1963 krijg ik van Ward Poppe de vraag om Marc Waûters op te volgen als Jongknapengouwhoofdman. Ik moet mijn derde jaar van mijn opleiding nog afmaken en het laatste jaar van mijn opleiding combineren met die concrete vraag. Ik aanvaard en leer de

gouwproost nader kennen. In augustus 1962 volg ik met een bescheiden groep het leiderskamp in de gebouwen van 'Vogelsang' op het domein van het kasteel van Hernieuwenburg in Wielsbeke. Proost Ignace Dewitte en leider Ignace D'Hert geven er de instructies. Dat leiderskamp wordt eigenlijk gezien als iets bijkomends. De 'diensten' spelen een veel belangrijker rol. De D(ienst)O(penlucht)L(even) trekt heel wat tweedejaars Jonghernieuwers en Hernieuwers. Met die 'scheefgroei' maakt de gouwproost vlug komaf. In de paasvakantie van 1963 komt het eerste Jong-Vlaams Vormingskamp. Een soort van samensmelting van het leiderskamp en de dienstenkampen. Ik maak er met de gouwproost en de geledingsgouwhoofdmannen en -proosten een soort van nieuwe lente mee. Er waait een nieuwe wind waarbij humor en ongedwongenheid troef zijn. Samen met Guido Gielen en Raf Chanterie organiseren we tijdens de vrije pauzemomenten een verkiezing. Met alles er op en er aan: spandoeken, optochten, plakborden, toespraken… en een breed lachende gouwproost op kop. Ik moet me maar even concentreren en hoor opnieuw die typische "Laridon-lach" en zie de bezorgde blik van de Knapengouwproost Bert Van Brabant.

D01058, Gouwproost Laridon in Rome, 1983.

Er bestaat een traditie dat K.S.A. Noordzeegouw regelmatig naar Lourdes gaat op bedevaart. De gouwproost zet die traditie verder. Er komt voor het eerst een LourdesKAMP. Op de terreinen van "Camp des Jeunes" even buiten het centrum van Lourdes. Het wordt een hele onderneming. Gouwleider Lucien Vanacker moet voor dit kamp verstek geven. Ward Poppe wordt de algemene kampleider. Ik ben de hulpkampleider. Met de chauffeurs van de bussen maken Ward en de gouwproost de afspraak dat er regelmatig op bepaalde parkings op elkaar zal gewacht worden. Ward en de gouwproost volgen samen in een auto. Om de een of andere reden loopt die afspraak in het honderd. De gouwproost is bijzonder zenuwachtig. Ook in Lourdes zelf zijn er een paar problemen met enkele buschauffeurs. Ze worden naar huis gestuurd en vervangen! Mgr. De Smedt komt op kampbezoek. Samen met de gouwproost stapt hij het hele kampterrein af. Ze maken tijd voor een babbel in de verschillende groepen. Ik zie beiden nog zitten in de graskant, bij de tenten. Met hun middageten, vrij gewone kampkost door de koksploeg klaargemaakt, in een metalen gamel. De gouwproost glundert… Die Lourdeskampen zijn voor hem telkens weer 'topdagen' geweest!

Gouwproost Laridon kan niet alleen goed organiseren en enthousiasmeren. Hij heeft ook heel wat aandacht voor de mensen die hem omringen en met hem werken. Tijdens mijn legerdienst in 1965 - 1966 krijg ik meerdere kaartjes toegestuurd vanop de gouwraad. Daar zit de gouwproost zeker voor iets tussen. Tijdens die legerdienst wordt er afscheid genomen van Hernieuwenburg. Ik ben er niet bij. Mijn ouders krijgen van de gouwproost een uitnodiging. Dat waarderen ze bijzonder sterk. Ik krijg van mijn moeder een enthousiaste brief over die dag. Geloof me, schrijven was echt niet haar dagelijkse bezigheid. Het heeft veel voor hen betekend. En voor mij! In januari 1966 ben ik in verlof. Ik

ben aanwezig op de slottoespraak van de gouwproost op het einde van de leidersdag in de grote zaal van 'Licht en Ruimte'. In dat slotwoord vertelt de gouwproost over mijn engagement als scoutsleider van de kinderen van de Belgische militairen in mijn garnizoenstad in Duitsland. Ik krijg alle kleuren van de regenboog en als cadeau een daverend applaus. Geloof me, zoiets doet deugd. Het tekent de betrokkenheid van de gouwproost tegenover zijn 'helpers'.
Ik kom in september 1966 opnieuw in functie als gouwhoofdman. Na mijn dagtaak als onderwijzer trek ik meerdere keren naar Roeselare, liftend. Ik help er Ward op het secretariaat met o.a. de opmaak van "Het Vendel", het maandelijks tijdschrift voor de Jongknapen. 's Avonds zitten we wel eens meer samen aan tafel in de refter, bij een boterham en een babbel. De belangstelling van de gouwproost voor mijn "onderwijswerk" en mijn hulp aan Ward tekent hem. En heel soms brengt hij me dan na tienen terug naar Torhout.

D00544, Topconferentie in Westouter, 1985, Frederik Tack, gouwproost Laridon en Luc Verbrugge

Na mijn actieve KSA-periode, heb ik af en toe nog eens met de gouwproost contact. Zo begin van de zeventigerjaren. Ward vraagt mijn hulp tijdens het Jong-Vlaams Vormingskamp. Bij de koksploeg. We koken voor de kandidaat-hoofdmonitoren. Ik herinner me Herman Spruytte nog als Hernieuwergouwhoofdman. Op een van die dagen komt de gouwproost 's middags aan tafel aanschuiven. Dat brengt wel wat extra druk mee. De koks serveren bloemkool in witte saus, puree-aardappelen en vis. Na de maaltijd komt de gouwproost de koksploeg bedanken. Ze zijn bijzonder tevreden en enthousiast. Dat is hem ten voeten uit. Enthousiasmeren, stimuleren, waarderen… Hij kon het als geen één. Ter gelegenheid van de algemene gouwdag van KSA 50 jaar in Roeselare op 7 mei 1978 ben ik mede-regisseur van de grote stoet die in de namiddag door de straten van Roeselare trekt. Ik heb er de KSA-bond Zandvoorde begeleid. In de inkom van "De Bank van Roeselare" in de Noordstraat was er een tentoonstelling opgezet. Bij de opening ervan ontmoet ik een glunderende gouwproost.

D01783, 7 mei 1978: de grote stoet

Eind 1991 komt de gouwproost bij ons thuis op bezoek. Hij heeft een concrete vraag. Willen jullie voor het Lourdeskamp eind augustus 1992, een evocatie uitwerken? En die dan ook brengen op de Esplanade, na de kaarsenprocessie? We aanvaarden. Het worden drukke voorbereidingsmaanden. Het uitschrijven van de teksten en het uitwerken met de hulp van plaatselijke bonden vraagt heel wat tijd. "Over water en rotsen" is het thema van dit Lourdeskamp van 20 tot 28 augustus 1992. We trekken naar enkele bonden om er bepaalde onderdelen van de evocatie op te zetten. Regelmatig brengen we verslag uit bij de gouwproost. Met de eigen auto trekken we naar Lourdes. Onze drie kinderen zijn nog jongknaap. Ze trekken mee en mogen in dit Lourdesspel een bescheiden rolletje op zich nemen. Ik herinner me nog heel levendig die allerlaatste repetitiemomenten op de kampplaats. Nog altijd "Camp des Jeunes" zoals in 1964. Nu en dan komt de gouwproost even langs. Een bemoediging hier, een kleine aanwijzing daar. De evocatie is een succes. Bij het vallen van de avond, na de kaarsenprocessie, vullen vele

honderden KSA'ers de Esplanade. Op de trappen van de basiliek plooit het grote **themadoek** zich open… Het spel rond water en rotsen gaat zijn gang. Met muziek, eenvoudige bewegingen, wat choreografie en goed gekozen teksten brengen we een eigentijds "Lourdesspel". De gouwproost is enthousiast en dankbaar. Een paar Vlamingen die het geheel hebben meegemaakt, komen ons achteraf gelukwensen. We gaan tevreden slapen. 's Anderendaags trekken we terug naar huis. Over enkele dagen begint het nieuwe schooljaar.

We zijn 1999. Ik hoor dat Mgr. Laridon ernstig ziek is. Op Palmzondag is er op mijn parochie in de Godelievekerk een bezinningsavond rond 'De zeven laatste woorden van Jezus'. Hij brengt er een bezinning bij 'Vandaag zal je met mij in het paradijs zijn'. Vooraf zeg ik hem nog even goede dag. Het is een hartelijk moment. In oktober 1999 nemen we afscheid van 'Meneer de gouwproost', zoals ik hem noemde. En met mij velen. Ik heb zijn uitvaart in de Sint-Salvatorkathedraal gemist. Ik stond in klas.

Aan de gouwproost draag ik nog altijd bijzondere herinneringen mee. Hij was en is voor mij een weg- en richtingswijzer in mijn leven. Ik draag dit met bijzonder veel respect mee. En met mij, nog velen, denk ik.
Dankjewel 'meneer de gouwproost'.

Noël Bossuyt.

8. Een glasraampje te Ieper

In het Sint-Vincentiuscollege van Ieper, nabij de Menenpoort, zag vakbegeleider-inspecteur Henk Sanders dit glasraam hangen. Als oud-KSA'er was het hem meteen opgevallen. Fotootje nemen en doorsturen naar Eric van Altijd Jarig. Altijd leuk om zoiets te ontvangen en iconografisch te ontleden.

De KSA'er is duidelijk een knaap want hij draagt een knapenschuitje en zijn daskoord is wit. Het blauwe uniform met zwarte broek en oranje das zegt: dit is van na 1944, want toen pas kwam het Jong-Vlaamse uniform er. Dat het afgebeeld wordt, laat veronderstellen dat dat uniform al goed ingeburgerd was. We doen er daarom twee jaar bij: 1946. Het wapenschild rechtsonder is dat van Mgr. Henricus Lamiroy, bisschop van Brugge tot zijn dood in mei 1952. Het glasraampje dateert dus van tussen 1946 en 1952 en is zowat 70 jaar oud. Bemerk ook het schildje met de Vlaamse leeuw en de rode XP dat de knaap vast houdt. In het college was de KSA-bond Scherminkel actief van 1933 tot rond minstens 1960. Dat is dan wellicht de context van het glasraampje.

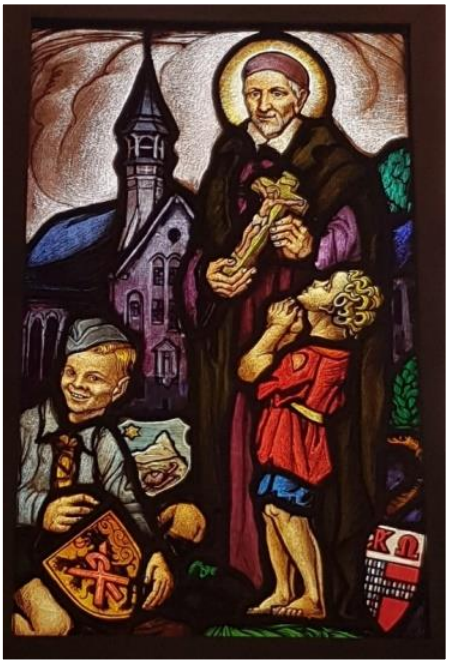

Rechts staat de heilige Vincentius a Paulo, overleden in Parijs in 1660 en heilig verklaard 1737. Hij is herkenbaar aan zijn priesterkledij, een baret op het hoofd dat lichtjes gebogen is, en voor hem een (arme) jongen met gescheurde kleren. Vincentius is gekend als zorgzaam voor de armen en wezen. Wellicht toont Vincentius aan het kind dat het kruis bescherming biedt tegen het hem bedreigende kwaad, dat helemaal rechts te zien is in de vorm van een slang.

Tussen de knaap en de heilige ligt een wapenschild met een ster, een berg, een wandelstok, een knapzak en iets dat op een Sint-Jacobsschelp gelijkt. Dat het college sinds 1921 langs het Guido Gezelleplein nabij de Sint-Jacobkerk ligt, een bedevaartskerk op weg naar Compostela, maakt de interpretatie van dit schild plausibel: het verwijst naar die kerk of naar de Sint-Jacobstraat. Het afgebeelde torentje is evenwel dat van de kapel van het Sint-Vincentiuscollege.
Wie kan ons vertellen voor wie het glasraam gemaakt is, waarom en door wie? Is de knaap fictief of geportretteerd?

9. Dienstverleningen

KSA Ten Rode Oostkamp, **KSA Stormklokke Ieper**, **KSA Watewy Tielt**, **KSA Were Di Sijsele**, en **KSA Wytewa Roeselare** vierden in het najaar hun 90ste verjaardag. Ze ontleenden de uniformen en paspoppen voor een tentoonstelling. KSA Were Di Sijsele stelde ook hun oude vlag tentoon en aan KSA Wytewa Roeselare bezorgden we twee filmpjes van 25 en 50 jaar KSA. Naar aanleiding van hun jubileum ontwerpen KSA Wytewa Roeselare, KSA Watewy Tielt en KSA Stormklokke Ieper ook een nieuwe bondsvlag. In Roeselare, Tielt en Torhout ontstaat een archiefgroep.
Ludo Vanhove schrijft een geschiedenis van Wevelgem. Daarin komt een stuk voor over KSA. In het kader daarvan is hij geïnteresseerd wanneer Leo Vanackere gouwleider was in NZG. Samen met vzw De Sjelter, de oud-ledenwerking van KSA nationaal, kunnen we **Fréderique Loones** van de Ambrassade op hun congres in juli 2018 helpen aan 'bewegend beeld' uit de geschiedenis van het jeugdwerk. We leverden hem oud filmmateriaal aan over gouwdagen in 1945, 1953 en 1978.

Oud-leider **Kristof Boury** zocht oude jaarthemaschildjes. We konden hem enkel maar afbeeldingen van die schildjes bezorgen. **Jan Dumon** zocht het oude stafknapenboekje van KSA De Graal. We hebben hem een scan van de vierde uitgave bezorgd. **Inez Mertens** uit **KSA Torenwacht Diksmuide** wilde de leeftijd van haar groep kennen. Dankzij ons blijvend opzoekwerk naar de bestaansdata van de groepen konden we haar antwoorden. Maar we kunnen niet altijd helpen: **Elien Vandensteen**, vrijgestelde in KSA Oost-Vlaanderen zocht een spelenboek van een zekere Hendrik Vandamme en verder uitgewerkt door Jos Schokaert uit 1992.

Vlag KSA WERE DI, Sijsele

Activiteiten
Sedert gouwdag+, waar je in juli in nieuwsbrief 13 kon over lezen, kwamen we met de werkgroep **zes keer samen** om archief te ordenen en opzoekwerk te doen, waarvan drie keer een volledige dag. In mei gingen we op **werkweekend in Westouter**. We namen er de stukken over leidersvorming onder handen. We beschreven en ordenden vele archiefdozen vol cursussen en verslagen over leidersvorming tot in de jaren vijftig.
Er verschenen twee artikels in het **leiderstijdschrift Kompas**. Voor het meinummer bezorgden we KSA nationaal een artikel over 'KSA en de medewerking aan Vredeseilanden' en voor het novembernummer schreef Eric ook de provinciale katern over de drie groepen die een nieuwe bondsvlag lieten maken. We konden gouwleider Laurens ook foto's bezorgen van de nieuwe Brugse burgemeester Dirk Defauw, Hernieuwergouwhoofdman in de jaren '80. In één van de volgende nummers van Kompas verschijnt een interview met hem.

Op de **topconferentie** in Wevelgem hielden Noël en Eric het archiefvuur brandend bij de bondsleidingen. Het jaarthema 'groei uit jezelf' gaf ook ons impulsen voor een nieuwe minitentoonstelling in de foyer van het secretariaat te Gullegem.
Momenteel zijn we bezig aan **de herwerking van de artikelenreeks die professor Louis Vos in de voorbije jaren schreef**. We zullen alles bundelen, van foto's voorzien en als naslagwerk uitgeven. Elders in deze nieuwsbrief kun je er één en ander over lezen.
Ondertussen hebben we onszelf voor onze verjaardag **een nieuw logo** cadeau gedaan (ook elders te lezen in de nieuwsbrief). We lieten er een banner van maken en er zijn ook stickers beschikbaar voor intern gebruik.

Compostelavlag, 1987

Schenkingen
Dankzij **Luc Vanderhaeghen**, oud-gouwleider van de Hernieuwers, konden we het archief van de Compostelatocht (1987) verder aanvullen. **Philip Vermoortel** schonk ons foto's over o.a. KSA Sint-Trudo Assebroek, gouwactiviteiten en het gewest De Graal. **De dochter van Fernand Bonneure** (gouwleider 1944-1946) nam contact met ons op omdat ze nog archieven gevonden had van haar vader die over KSA gingen. Het betrof een aantal foto's, tijdschriften en losse documenten uit de jaren 1944 tot 1946. **Herwig Deconinck** (Kabouterhoofdman van 1978 tot 1980 en gouwleider van 1979 tot 1983) en **Brigitte Bakker** van de werkgemeenschap Kabouters schonken hun KSA-documenten uit de jaren 1970-1980. Ook **Diederik Bevernage** (gouwleider van 1992 tot 1994 en daarna Knapenhoofdman tot 2000) bracht een aantal van zijn documenten naar het secretariaat om ze te laten archiveren. Van **Johan Duyck** uit Sint-Kruis krijgen we geregeld gedachtenisprentjes waarop verwezen wordt naar iemands KSA-verleden. Tot slot kregen we ook van **Ward Poppe** nog wat materiaal en een deeltje archief dat toebehoorde aan Joris (Georges) Teerlinck.

Tot slot:
In juli overleed **Jef Clement** uit Torhout. Hij was oud Adjunct-Jongknapenhoofdman in 1965-'66 en later Jongknapenleider in KSA Nationaal.

F06026, Jong-Vlaamse staf (Leuven 1957? Roeselare 1959? of Gedinne 1963?) van links naar rechts ?, ?, Michiel Vandenbussche, proost Seppe Yperman (NZG), Karel Raeymaecker (GP JHN Antwerpen), Karel Peeters en Jef Clement

Op de artikelenreeks die professor Louis Vos ons bezorgde kwamen **twee reacties** van mensen die vonden dat het beeld dat de professor van gouwproost Laridon schetste te weinig laat zien van zijn warmte in de vele discussies en overlegmomenten. O.a. Luc Vanderhaeghen schrijft: *Onder de soms snedige gedrevenheid zat vooreerst een warm, barmhartig en liefdevol hart. Het is deze solide en fijn besnaarde integriteit die hem voluit overtuigend maakte. Dit is het waaraan hij zijn grote intelligentie ten dienste stelde. Ik en vele anderen hebben hem vaak ademloos beluisterd én met hem grondig gediscussieerd om hem daarna in groot vertrouwen te volgen.*

10.Een nieuwe publicatie van onze werkgroep Archief !

KSA-Noordzeegouw en haar historische identiteit 1928 – 1999

Trots kunnen we aankondigen dat er binnenkort een nieuwe uitgave zal verschijnen van onze werkgroep 'Altijd Jarig'. Het wordt een bundeling van de teksten van Louis Vos, gepubliceerd in de vorige nieuwsbrieven. Zijn verhaal start bij het ontstaan van KSA Noordzeegouw en eindigt bij het afscheid van Mgr Eugeen Laridon als gouwproost in 1994. Pol Vandenbulcke verzorgt het laatste hoofdstuk en geeft een terugblik op de voorbije 25 jaar. Een aantal historische foto's vullen het geheel aan. **Wordt vervolgd !!**

Deze en de vorige Nieuwsbrieven zijn nog altijd te lezen op de website van KSA Nationaal.

Ook vind je ons terug op **Facebook**: "Altijd Jarig KSA NZG"
liken en daarna kan je ons verder volgen.

Wie wil kan de Nieuwsbrief ook digitaal krijgen i.p.v. per post.
Te melden aan:altijdjarig@ksanoordzeegouw.be

KSA Noordzeegouw, Dwarsweg 1, 8560 Gullegem / Wevelgem

De trotse leden van de werkgroep 'Altijd Jarig': van links naar rechts: Thomas Verniest, Dieter Durnez, Bart Dewitte, Noël Bossuyt, Herman Leber, Astrid Hooijberg, Eric Colenbier en Pascal Gryson.

Met onze archiefgroep houden we een adressen- en mailbestand bij van oud-leid(st)ers en sympathisanten met de bedoeling om onze nieuwsbrieven, uitgaven en activiteiten kenbaar te maken. Wie in onze werking geïnteresseerd is of op onze werking beroep deed, ontvangt deze informatie.
Wie wil uitschrijven kan dat via het mailadres altijdjarig@ksanoordzeegouw.be en we geven geen gegevens door aan derden.

Wil je behoren tot "**de Vrienden van het archief"**
en deze *nieuwsbrief* voortaan blijven ontvangen?
Contacteer ons. Je kunt bij ons ook terecht voor archiefschenkingen, vragen
of raadpleging… of zelfs financiële steun: BE74 4675 0073 5107
werkgroep Altijd Jarig, Herman Leber (050/39 29 18)
of KSA Noordzeegouw (056/40 48 12)
of altijdjarig@ksanoordzeegouw.be